

Mariana Lucia BUCUR-SABO,
Florin Alexandru LUCA¹
“Gheorghe Asachi” Technical University of Iasi

IN MEMORIAM: PROFESSOR PETRE MÂLCOMETE, FOUNDER OF ROMANIAN MARKETING

Perspective,
opinion and
commentary

Keywords

*Petre Mâlcomete,
Marketing,
Founder of the School of Marketing*

JEL Classification

M31

Abstract

At the anniversary celebration - 70 years from the founding of the Iasi Branch of the Romanian Academy, we celebrate the leading light of Professor Univ. Dr. Petre Mâlcomete by evoking biographical coordinates with specific quantitative and qualitative accumulations, as well as some characteristics and qualities that, in our opinion, made possible a long and prodigious career.

¹ Corresponding author

Profesorul Universitar Dr. Petre Mălcomete s-a născut la data de 9 iulie 1926, în orașul Strehaia, județul Mehedinți, într-o familie cu șapte copii. Părinții și-au crescut și educat copiii în spiritul muncii, al respectului față de oameni și al corectitudinii. Aceste valori morale au reprezentat esența postamentului pe care s-a clădit întreaga viață personală și profesională a profesorului.

Studiile primare le-a efectuat în localitatea natală, fiind unul dintre premianții clasei. Pentru a urma *cursurile liceale*, a susținut un concurs și a fost admis la Liceul Comercial „Gh. Chițu” din Craiova. Timp de cinci ani a avut media cea mai mare din liceu, fiind premiantul școlii. În anul absolvirii liceului, 1947, susține examenul de admitere la Facultatea de Planificare a Institutului de Științe Economice și Planificare din București, astăzi – Academia de Studii Economice – devenind student al acesteia. Din rațiuni financiare, pe durata studiilor universitare a trebuit să se angajeze temporar ca secretar pedagog la o școală elementară din București. *Licența* în specialitatea „Statistică” o obține în anul 1950 fiind repartizat la Departamentul Industriei Locale din Ministerul de Interne, în postul de șef al secției Plan Financiar și Control Intern.

Trecerea în revistă a evoluției școlare a profesorului Mălcomete ne permite să percepem două din coordonatele personale ale acestuia și anume: *capacitatea și forța intelectuală*, pe de o parte, *dorința, determinarea de a reuși în viață prin studiu continuu și de înaltă calitate*, pe de altă parte.

După doi ani de stagiu în funcția pe care a ocupat-o, în urma repartiției guvernamentale, la cerere, a fost transferat în învățământul superior și a parcurs pas cu pas, *treptele carierei universitare*. În anii universitari, 1953-1954 și 1954-1955, a fost încadrat ca *Lector* al Universității „Al. I. Cuza” din Iași, apoi prin ordinul Ministerului Învățământului – a fost transferat la Institutul Politehnic „Gheorghe Asachi” din Iași – la Catedra de Economie, înființată în acel an, 1955.

Pozițiile de *Conferențiar* și *Profesor* le-a ocupat prin concurs, urmare a acumulărilor realizate și probate în plan didactic și științific.

Parcursul succintă a pașilor în cariera universitară a Profesorului Petre Mălcomete pare ușoară și firească dar ea ascunde *o muncă asiduă, dăruire, pasiune* pentru a acumula cunoaștere și a concretiza lucrări științifice valoroase, care-i poartă semnătura și, nu în ultimul rând, pentru a-și valorifica talentul pedagogic, prin prelegeri, seminarii și aplicații ale căror principale coordonate sunt *claritatea, cursivitatea și rigoarea științifică*, atât de necesare pentru a asigura educarea și formarea profesională a tinerelor generații.

Pe fondul experienței acumulate și a maturizării profesionale, s-a realizat pregătirea și obținerea titlului de *doctor în economie*, în anul 1972, cu o

temă incitantă : „*Economia românească în opera lui Nicolae Iorga*”. Alegerea temei a fost motivată, de nevoia de a valorifica pasiunea și preocupările sale pentru studierea istoriei economiei naționale, dar și spiritul analitic cu care profesorul Mălcomete este înzestrat și care îi permitea să identifice fiecare componentă a obiectului cercetării și să-l cunoască în profunzime. Doar prin intermediul unor reușite analize, urmate de firești sinteze, în lucrarea de doctorat, a devenit posibilă sesizarea unor părți mai puțin vizibile, ale fenomenelor și proceselor economice investigate, dar și a relațiilor de interdependență dintre acestea, obținându-se – în final – o foarte reușită abordare a profundelor studii economice ale lui Nicolae Iorga.

O filă specială a carierei profesorului Petre Mălcomete a fost deschisă datorită capacității acestuia de a fi nu doar *un fervent receptor al noului*, ci și *un foarte tenace promotor al acestuia*. Avem în vedere faptul ca profesorul Mălcomete, nu doar a acumulat cunoaștere în domeniul **marketingului** încă din perioada cristalizării acestuia ca și știință, ci a și sesizat nevoia de teoria și practica de marketing pentru viitorii ingineri care vor lucra în sfera producției pentru export, chiar dacă, perioada istorică era cea a epocii socialiste cu binecunoscutele planuri centralizate.

Datorită acestei viziuni, profesorul Petre Mălcomete a militat și a reușit, *să introducă disciplina Marketing* în planurile de învățământ din cadrul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași, începând din anul **1970**, fiind considerat din acest motiv, **„părintele” școlii de marketing ieșene**. Merită subliniat faptul că în țara noastră, în același an, marketingul s-a introdus ca și disciplină la ASE București, coordonatorul fiind eminentul profesor C. Florescu. Tocmai datorită pionieratului realizat în învățământul superior, cei doi profesori sunt considerați **fondatorii învățământului românesc de marketing**. Cele două colective de Marketing – coagulate în timp – au colaborat de-a lungul anilor, realizând inclusiv sesiuni științifice comune, ceea ce a permis un veritabil schimb de opinii și experiență. În momentul includerii marketingului în planurile de învățământ ale tuturor facultăților din Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași – anul 1990 – exista deja un puternic nucleu de cadre didactice cu mare experiență în predarea acestei discipline, aspect deloc de neglijat. Tinerile cadre didactice inițiate în domeniul marketingului au beneficiat de calitatea de *formator* a profesorului și de sprijinul necondiționat al acestuia în întreaga lor carieră universitară.

Predarea a două discipline, „Economie” și „Marketing” i-a permis profesorului să realizeze studii și cercetări științifice profunde, care valorificau cunoștințe specifice lor, dar și cercetări interdisciplinare. Filonul științei marketingului fiind deosebit de generos, activitatea științifică a

profesorului Mălcomete s-a canalizat cu predilecție pe acest domeniu. Încă din primii ani ai predării marketingului, profesorul a reușit să publice, împreună cu tinerii lui asistenți (Magdalena și Almos Vorzhak, Vasile Munteanu, Mariana Bucur) și cu alți colegi, primele lor cărți de marketing, care erau, în același timp, între primele lucrări românești dedicate marketingului.

Avem în vedere următoarele apariții editoriale:

- *Marketing și Creștere Economică*, Editura Junimea, Iași, 1972;
- *Strategii de Marketing*, Editura Junimea, Iași, 1976;
- *Dicționar de Marketing*, Editura Junimea, Iași, 1979, - Prefața: Prof.dr. Iosif Constantin Drăgan de la Milano, Italia, care era și Președintele Federației Internaționale de Marketing;
- *Lexicon de Marketing Intern și Internațional*, Editura Junimea, Iași, 1994.

În colectivul de autori al ultimei lucrări citate, coordonat de profesorul Mălcomete, regăsim și colaboratori externi universității; dintre aceștia îi menționăm pe: Mugur Isărescu (pe atunci cercetător la Institutul de Economie Mondială) și Aurel Vainer (la momentul respectiv, cercetător la Institutul de Economia Comerțului din București). Inițiativa pentru realizarea respectivelor lucrări, pentru alcătuirea colectivelor de autori și finalizarea lor cu succes, probează capacitatea profesorului Petre Mălcomete de a coagula energiile creatoare ale diferiților specialiști și de a comunica fructuos cu aceștia. Având o funcție cognitivă, cât și una pragmatică, aparițiile editoriale menționate mai sus, îmbogățesc literatura română de specialitate în sfera marketingului, fiind deosebit de utile studenților, dar și practicienilor din toate sferele de activitate. Nu în ultimul rând, informațiile publicate sunt frecvent citate de către alți specialiști, în lucrările lor, dispersându-se, o dată în plus, în mediul economic și social.

Calitatea de profesor în colectivul Catedrei de Economie și Marketing din cadrul Facultății de Textile și Management Industrial, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași și-a păstrat-o până la data pensionării care s-a produs la sfârșitul anului 1992.

Prestanța și renumele profesorului s-au răsfrânt și asupra catedrei; colectivului i s-a rezervat un loc onorat în Universitate, fiind bine cotate și apreciate, ceea ce a permis membrilor săi să se afirme și dezvolte profesional, prin propriile calități și eforturi. Demersurile permanente și susținute ale profesorului pentru a se conferi disciplinelor economice cu rol important în formarea profesională a viitorilor ingineri au avut ca efect alocarea unui număr corect de ore acestor discipline, fapt ce a condus la crearea unui colectiv mare și puternic de cadre didactice și cercetători.

Atașamentul profesorului Mălcomete față de Colectivul de Economie și Marketing a fost probat

și în momentul retragerii sale din activitate; avem în vedere predarea ștafetei actualului șef de colectiv, pentru poziția de președinte al Asociației Române de Marketing - AROMAR, Filiala Iași. Datorită acestei poziții cheie, Colectivul de marketing din Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, rămâne puternic implicat în evoluția marketingului în zona universitară.

În cei aproape 40 de ani de activitate prodigioasă la cele două universități ieșene de stat – „Al. I. Cuza” și „Gheorghe Asachi”, aprecierea și recunoașterea calităților și realizărilor profesorului Petre Mălcomete au fost probate și prin multiplele funcții și poziții pe care le-a deținut în respectivele universități, dar și în mediul academic românesc, și nu numai, respectiv:

- Director al cabinetului de științe sociale – Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași (1954-1955);
- Membru în colegiul de redacție al primului manual de economie politică capitalistă apărut în țara noastră, alături de profesorii N.N.Constantinescu, Tudorel Postolache și Gheorghe Dolgu (1955);
- Șef de catedră – Catedra de Economie din cadrul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași (astăzi, colectivul de Economie și Marketing) – timp de 27 de ani (1957-1984);
- Director al Studioului Teritorial de Radio din Iași (1956-1960), fără renunța la cariera universitară;
- Beneficiar al unui stagiu de documentare la Universitatea Dauphine din Paris, unul din cele mai importante centre de învățământ și cercetare de marketing din Franța (1971);
- Membru al delegației României la cel de-al XI-lea Congres mondial de științe social-politice (1979 - Moscova), unde au fost prezente delegații din numeroase țări occidentale, inclusiv SUA;
- Membru al Senatului și Secretar științific al senatului Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi” din Iași;
- Membru în Comisia Superioară de Diplome în Ministerul Învățământului și Președinte al Subcomisiei de Științe Economice (1980-1990);
- Președintele Comisiei pentru studierea problemelor de marketing din cadrul Academiei Române, Filiala Iași (1978-2013). După această dată a devenit președintele de onoare al Comisiei.
- Membru în Consiliul Național al Asociației Române de Marketing (AROMAR) și președinte AROMAR, Filiala Iași (1971-2013);
- Conducător de doctorat pentru probleme de marketing (1990-2014) la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, numit de comisia superioară de diplome din cadrul MEN. Datorită acestei poziții, profesorul Mălcomete a activat în cadrul Universității și după anul pensionării (1992), până în anul 2014, când a susținut teza ultimul său doctorand;

- Membru al colegiului de redacție al revistei „Management și Marketing” cu apariție lunară la Editura Economică București.

Longevitatea carierei universitare a profesorului Petre Mălcomete a fost posibilă și datorită unui *nou proiect demarat pentru învățământul superior privat*, respectiv înființarea Universității „Gh. Zane” din Iași, cu cele patru specializări: Marketing; Management; Administrație Publică; Limba și literatura engleză – Limba și literatura franceză.

Concretizarea proiectului s-a realizat împreună cu profesori colegi de la Universitatea „Al. I. Cuza” și de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași. Noua structură creată – Universitatea „Gh. Zane” – a avut activitate în intervalul 1991-2013. Apoi, în baza avizului Ministerului Educației și Cercetării, a fuzionat, prin absorbție cu Universitatea „Petre Andrei” din Iași, cu toate cele patru specializări. Pentru profesorul Mălcomete, care a fost președintele Fundației Academice „Gh. Zane” din Iași (1991-2013) și rectorul Universității „Gh. Zane” (1998-2013), „copilul de suflet” a fost, în mod firesc, Facultatea de Marketing. Înființarea acesteia, și ulterior acreditarea ei, a permis profesorului Mălcomete și colectivului de marketing coagulat la Universitatea Gheorghe Asachi din Iași să abordeze nu doar Bazele Marketingului, ci și diferitele specializări ale acestuia pe domenii sau segmente ale activității de marketing, și anume: Business to Business Marketing; Marketingul Serviciilor; Marketing agrar; Marketing relațional; Managementul Marketingului; Comunicare în Marketing ș.a.

În noul context, cariera universitară a fiecărui cadru didactic angrenat în segmentul de discipline de Marketing a fost propulsat pe alte coordonate, evoluând spectaculos. Referindu-ne la *activitatea științifică* a profesorului Petre Mălcomete, ea a fost deosebit de consistentă și după pensionare (anul 1992), fiind abordate subiecte de real interes pentru teoria și practica de marketing. Astfel, au fost tratate noi tușe în puternicul său profil editorial, prin publicarea a încă șase (6) cărți (autor unic), respectiv:

- *Marketing*, ediția I, Editura Fundației Academice „Gh. Zane” Iași, 1993;
- *Marketing internațional*, ediția I, Editura Fundației Academice „Gh. Zane” Iași, 1998;
- *Marketing* ediția a II-a, Editura Fundației Academice „Gh. Zane” Iași, 2006;
- *Marketing strategic*, Editura Fundației Academice „Gh. Zane” Iași, 2007;
- *Marketing internațional*, ediția a II-a, Editura Fundației Academice „Gh. Zane” Iași, 2011;
- *Elemente de marketing relațional*, Editura Fundației Academice „Gh. Zane” Iași, 2013.

Lucrările științifice concretizate în perioada menționată denotă preocupări, pe de o parte, pentru actualizarea informațiilor specifice unor domenii

ale științei marketingului, profesorul revenind cu ediții noi, dar și pentru abordarea unor zone recente ale acestor științe, cum ar fi marketingul relațional, pe de altă parte. Dincolo de racordarea la noutățile din domeniu și aprofundarea acestora, în lucrările menționate sunt conturate viguroase și argumentate puncte de vedere proprii.

Un proiect științific drag profesorului Petre Mălcomete l-a constituit realizarea unui dicționar complex pentru marketing. Această ambițioasă proiecție a devenit realitate, în anul 2003, când a apărut lucrarea „*Marketing. Dicționar explicativ*”, în Editura Economică, București. Coordonatorii au fost profesorii C. Forescu, P. Mălcomete și Nicolae Al. Pop, care au participat la și ca autori, alături de alți 86 de specialiști din învățământ și cercetare din țara noastră și din țări central și vest-europene. Cartea s-a remarcat nu doar prin amploarea sa (circa 1000 de pagini), ci în special prin calitatea informațiilor pe care le asigură celor interesați. Ea a primit, în anul 2003, premiul „Enciclopedia anului” al Asociației Economistilor din România.

În cei peste 60 de ani de activitate în mediul universitar (1953-2014), opera științifică a profesorului univ. Dr. Petre Mălcomete nu s-a rezumat doar la lucrările menționate. Ea include și numeroase alte cărți publicate în edituri, peste 350 de articole publicate în reviste și volume ale unor sesiuni științifice, dar și contracte de cercetare cu un recunoscut și apreciat caracter pragmatic. Pentru merite în activitatea de cercetare științifică, încă din anul 1978 a venit recunoașterea mediului academic, prin acordarea premiului P.S. Aurelian al Academiei Române pentru calitatea de coautor al lucrării „Progresul economic al României”.

Calitatea de președinte al Comisiei pentru studierea problemelor de marketing a Filialei Iași a Academiei Române a atras după sine și calitatea de *organizator și amfitrion al manifestărilor științifice anuale* ale comisiei, în cadrul „Zilelor Academice Ieșene”. La aceste sesiuni științifice au participat cadre didactice și cercetători din Iași, dar și specialiști din practica de marketing, asigurându-se astfel un benefic schimb de experiență și propagarea problematicii marketingului.

Una din cele mai reușite manifestări științifice a fost cea din iulie 2005, cu tema *Inventică, marketing, design*. Ea a fost realizată în colaborare cu grupul de inventică din cadrul Universității „Gheorghe Asachi” din Iași, condus de renumitul profesor Dr. ing. Vitalie Belousov. La manifestare au participat peste 500 de specialiști din întreaga țară și un reprezentant al Academiei din Chișinău. Reușita evenimentului a fost unanim recunoscută. Dintre consecințe amintim invitarea profesorului Mălcomete la un ciclu de conferințe pe probleme de marketing, pe o durată de 30 de zile, la Chișinău; participanții au fost cercetători ai Academiei și cadre didactice din învățământul superior din Chișinău.

Dincolo de secvențe din prodigioasa viață profesională a profesorului Petre Mâlcomete, vom aduce în prim plan și unele aspecte din viața sa personală și socială.

Deși mare parte din viața și activitatea sa sunt strâns legate de Iași, profesorul Petre Mâlcomete a rămas mereu racordat la mediul familial al părinților și fraților, revenind cu drag și nostalgie în vacanțe, concedii și cu prilejul diferitelor evenimente de familie.

Respectul pentru viața de familie însușit acasă a devenit o componentă a noii sale familii, Otilia și Petre Mâlcomete constituită în anul 1955. Noul cuplu de cadre didactice universitare a manifestat, în toți cei 61 de ani de conviețuire, iubire, respect, echilibru și devotament față de familie, carieră și prieteni, fiind deosebit de respectat și prețuit în mediul academic și nu numai. Legături de apropiere și respect au stabilit cei doi profesori, Otilia și Petre Mâlcomete, cu familia celuilalt și cu rudele fiecăruia, ceea ce a consolidat nucleul lor familial, înconjurându-i pe cei dragi cu căldura sufletului lor.

Mediul universitar ieșean i-a oferit profesorului Petre Mâlcomete, dincolo de șansa construirii unei vieți profesionale prestigioase, ocazia de a întâlni și stabili relații colegiale apropiate și chiar de pretenie cu o serie de cadre didactice universitare, apropiate ca vârstă, dintre care amintim: profesorii Corneliu Zolnic și Ioan Hălălău de la Universitatea „Al. I. Cuza”; familia profesor Libertina și Monel Solomon de la Universitatea/Institutul de Medicină; profesorii Rita și Mișu Zeidman, Tania Forst și Filip Reicher de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași. Prietenia cu toți aceștia a rezistat presiunii anilor, problemelor fiecăruia, petrecându-și timpul liber împreună și sprijinindu-se unul pe celălalt mereu, așa cum este firesc în marile prietenii, cu oameni ce au un caracter ales.

La conturarea profilului său de cadru universitar de înaltă ținută, profesorul Petre Mâlcomete a beneficiat, încă din primii ani ai formării sale, de influența benefică și de sfaturile unor eminenți profesori: Prof.dr.docent Jean Liveseu, rectorul Universității „Al. I. Cuza”; Acad. Cristofor Simionescu, rectorul Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi”; Acad. Valeriu Cotea – Institutul Agronomic din Iași; și, nu în ultimul rând, profesorul Aurel Loghiu, prorector la Universitatea „Al. I. Cuza”, cu care – în timp – au ajuns în ipostaza de prieteni de familie. Cu toți aceștia, profesorul a rămas în relații bune, fiindu-le mereu recunoscător. Acest lucru este de apreciat, cu atât mai mult cu cât în societatea noastră, inclusiv în mediul universitar, recunoștința este o „bijuterie” rară, mai frecventă fiind atacarea celui care te-a ajutat odată.

Caracteristicile și calitățile profesorului, trecute în revistă, au reprezentat punctele forte ale acestuia,

care au condus la configurarea unui veritabil model pentru tinerele cadre didactice.

Conștienți de faptul că nu am reușit să surprindem decât o mică parte din viața complexă și de înaltă ținută a Prof. Univ. Dr. Petre Mâlcomete, noi – foști colegi și colaboratori prețuim și respectăm tot ceea ce a realizat și ne dorim să îi continuăm opera, păstrând în același timp vie memoria Magistrului nostru.